

# **Subsidieverordening gemeentelijke monumenten en molens Doetinchem 2014**

## **HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN**

### **Artikel 1 Begripsbepalingen**

Deze verordening verstaat onder:

- a. monument:
  1. een zaak of terrein dat op grond van de Erfgoedverordening gemeente Doetinchem 2013 is geplaatst op de gemeentelijke monumentenlijst;
  2. bijgebouwen, interieurelementen en andere aanhorigheden bij en in een monument worden als onderdeel van het monument aangemerkt indien deze als waardevol worden vermeld in de redengevende beschrijving van het monument;
- b. historische molen: een molen die door het rijk is aangewezen als rijksmonument.
- c. Awb: Algemene wet bestuursrecht.
- d. het college: het college van burgemeester en wethouders
- e. provincie: provincie Gelderland

### **Artikel 2 Reikwijdte van de verordening**

Deze verordening is van toepassing op subsidieaanvragen voor restauratie- en onderhoudswerkzaamheden aan gemeentelijke monumenten en molens.

### **Artikel 3 Bevoegdheid**

1. Het college is bevoegd tot het verlenen, vaststellen en uitbetalen van subsidie als bedoeld in deze verordening.
2. Het college is eveneens bevoegd tot het intrekken of wijzigen van subsidieverlenings- of subsidievaststellingsbesluiten, alsmede tot het geheel of gedeeltelijk terugvorderen van subsidiegelden.

### **Artikel 4 Subsidieplafond**

De gemeenteraad stelt ieder jaar, in de begroting, voor het daaropvolgende kalenderjaar een subsidieplafond vast als bedoeld in artikel 4:25 e.v. van de Awb voor de subsidie voor instandhouding van gemeentelijke monumenten.

## **HOOFDSTUK 2 DE AANVRAAGPROCEDURE**

### **Artikel 5 De aanvraag**

De aanvraag om subsidie als bedoeld in deze verordening dient schriftelijk bij het college te worden ingediend op een door hen vastgesteld formulier.

### **Artikel 6 In te dienen bescheiden**

- a. De aanvraag gaat in ieder geval vergezeld van de volgende gegevens:

Een technische omschrijving van de te verrichten werkzaamheden of een bestek, met een daaraan gerelateerde gespecificeerde begroting, in welke begroting uitdrukkelijk staat aangegeven voor welke kosten zoals vermeld in artikel 7 van deze verordening aanvrager subsidie aanvraagt.

- b. Tekeningen van zowel de bestaande als de nieuwe toestand (schaal 1 : 100) conform de eisen van de in Doetinchem geldende Bouwverordening voorzien van een duidelijke toelichting, dit voor zover van toepassing.
- c. Een recent (dat wil zeggen niet ouder dan één jaar) inspectierapport van een naar de mening van het college ten aanzien van de monumentenzorg deskundige of deskundige instelling.
- d. Indien de uit te voeren werkzaamheden vergunningsplichtig zijn, een kopie van de verleende omgevingsvergunning.

### **HOOFDSTUK 3 SUBSIDIEVERLENING**

#### **Artikel 7 Subsidiabele kosten**

- I. Het college kan subsidie verlenen voor de volgende instandhoudingswerkzaamheden:
  - a. herstel van het casco. Onder casco wordt verstaan: de hoofdstructuur van het monument bestaande uit de dragende onderdelen en het omhulsel, te weten dak-, kap- en gebintconstructie, vloeren, balklagen, dragende muren, fundering, kelder en gewelven;
  - b. herstel van afzonderlijke monumentale onderdelen (in- en exterieur) al dan niet in combinatie met het herstel van het casco, bijvoorbeeld schouwen, vloeren, trappartijen, plafonds, schilderijen, pleister- en schilderwerk, bijzonder behang, raam- en deurpartijen met omlijsting en gevelonderdelen;
  - c. reconstructies van verdwenen of gewijzigde onderdelen indien en voor zover deze verdwijning en wijziging afbreuk doen aan de monumentale waarde van het object;
  - d. herstel van specifieke technische installaties ten behoeve van bedrijf en techniek, bijvoorbeeld dieselmotoren, raamzagen en persen;
  - e. het aanbrengen van technische installaties ten behoeve van bescherming van zeer waardevolle interieurelementen, bijvoorbeeld verwarmings- of luchtbevochtigingsinstallaties;
  - f. het opstellen van een restauratieplan;
  - g. het verrichten van bouwhistorisch onderzoek of een haalbaarheidsonderzoek;
  - h. buiten- en daarmee samenhangend binnenschilderwerk, voorzover het betreft de buitenramen, buitenkozijnen en buitendeuren;
  - i. herstel en vernieuwen van rieten daken (met daklatten en herstel van sporen);
  - j. herstel van dakvlakken gedekt met pannen (met tengels en panlatten), leien, lood, zink of koper en, uitsluitend in samenhang hiermee, het herstel van gedeelten van het dakbeschot en sporen;
  - k. herstel van goten, in zink, koper of lood, inclusief bijbehorende hemelwaterafvoeren en het aanbrengen van voor de waterafvoer noodzakelijke goten waar deze niet eerder aanwezig waren, inclusief aansluitingen op riolering en open water;
  - l. herstel van buitenkozijnen, buitendeuren, raampartijen, luiken en herstel of terugplaatsen van stoepen, roedenverdeling, lijstwerk en luiken;
  - m. herstel van windveren, schoorstenen, kapellen en loodaansluitingen;
  - n. herstel van dak- of torenluiken en loopbruggen, inclusief het afgazen van torenluiken en het nemen van beperkte maatregelen tegen duivenoverlast;
  - o. inboeten, herstel van gedeelten van muurwerk en opvoegen of pleisteren van gevels;
  - p. op kleine schaal vervangen of inboeten van natuursteen;
  - q. behandelen van muur- of houtwerk ter regulering van de vochtthuishouding, danwel ter bestrijding van zwamaantasting of houtaantasters;
  - r. herstel van gedeelten van dragende constructies (ankerbalkgebinten, schoren en platen, balkkoppen, en spantbenen);

- s. herstel van glas-in-loodbeglazing en het aanbrengen van beschermende beglazing voor gebrandschilderd glas of historisch waardevol glas;
  - t. vervangen en herstellen van overige bouwelementen van grote zeldzaamheid of met grote historische waarde;
  - u. het plaatsen van achterzetbeglazing in samenhang met herstel van historisch waardevolle ramen;
  - v. het gangbaar houden van historische krachtwerktuigen en machines;
  - w. het niet-jaarlijks onderhoud aan bomen die op de monumentenlijst staan;
  - x. het opstellen van een onderhoudsplan.
2. Als subsidiabele kosten worden aangemerkt de kosten verbonden aan de uitvoering van de subsidiabel geachte restauratie- of onderhoudswerkzaamheden als bedoeld in het eerste lid van dit artikel voorzover het betreft:
    - a. de directiekosten, bestaande uit kosten voor honorarium, uitvoeringstekeningen,
    - b. toezicht en kosten van verschotten;
    - c. de directe kosten, dat wil zeggen: de loonkosten en de materiaalkosten;
    - d. de indirecte kosten; dat wil zeggen: de algemene bouwplaatskosten, de algemene bedrijfskosten en de winst;
    - e. de BTW;
    - f. de over de directe kosten te berekenen onvoorziene kosten;
    - g. de constructeurskosten;
    - h. de kosten van de CAR-verzekering.
  3. Ten behoeve van de berekening van de subsidiabele kosten stellen burgemeester en wethouders criteria, maxima en normbedragen vast.
  4. Burgemeester en wethouders kunnen eveneens subsidie verlenen voor het lidmaatschap van de Monumentenwacht.
  5. Indien de aanvrager de voorzieningen in zelfwerkzaamheid verricht, kunnen alleen de materiaalkosten als subsidiabel worden opgevoerd.
  6. Subsidiabele kosten worden niet vergoed indien de kosten op grond van verzekeringsovereenkomsten gedekt zijn.
  7. Subsidiabele kosten worden niet vergoed indien de kosten op grond van de Wet op de omzetbelasting op verschuldigde belasting in mindering kunnen worden gebracht.

### **Artikel 8 Eigenaar**

Subsidie kan uitsluitend worden verleend aan de natuurlijke of rechtspersoon die krachtens zakelijk recht gerechtigd is over het monument of de molen te beschikken of dit recht aantoonbaar in de naaste toekomst verkrijgt.

### **Artikel 9 Subsidiepercentage en –maximum gemeentelijke monumenten**

1. De subsidie in de kosten van instandhouding van gemeentelijke monumenten bedraagt 20% van het totaal van de door het college subsidiabel geachte kosten, als genoemd in artikel 7, tot een bedrag van maximaal € 12.000,- per aanvraag.
2. Voor aanvragen ingediend tussen 1 maart 2014 en 31 december 2016 wordt het subsidiebedrag in lid 1 op grond van de bijdrage die de gemeente ontvangt op basis van de Subsidieverordening Vitaal Gelderland 2011 vermeerderd met een bedrag van 20% van de subsidiabele kosten tot een maximum van € 5000,-
3. Het in lid 2 bepaalde geldt niet indien het door de provincie vastgestelde subsidieplafond wordt overschreden of indien gemeente, Staat of provincie de aanvrager is.
4. Subsidie op grond van deze verordening wordt slechts eenmaal per vier kalenderjaren voor hetzelfde monument verstrekt.

5. Subsidie op grond van deze verordening voor subsidiabele kosten die uitgevoerd worden in één jaar, wordt alleen toegekend indien de kosten een bedrag van € 500,- te boven gaan.
6. In uitzonderlijke situaties, op grond van een door aanvrager aangetoonde urgentie en onvermijdelijkheid van de te verrichten werkzaamheden en noodzaak van subsidiëring door de gemeente, in geval van een gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de zorg van een monument of in het kader van een belang dat de aandacht verdient van de gemeente, kan, na het inwinnen van het advies van de beleidsmedewerker cultuurhistorie hierover, afgeweken worden van de maximaal ter beschikking te stellen bedragen op grond van lid 1.

#### **Artikel 10 Subsidiepercentage en maximum molens**

1. De subsidie in de kosten van instandhouding van historische molens bedraagt jaarlijks voor aanvragen ingediend tussen 1 maart 2014 en 31 december 2016 € 700,- per historische molen die een provinciale draaipremie heeft ontvangen.
2. Instandhoudingssubsidie voor historische molens op grond van deze verordening wordt in de periode 1 maart 2014 - 31 december 2016 jaarlijks slechts eenmaal voor dezelfde molen verstrekt.

#### **Artikel 11 Toestaan inspectie (ambtelijk) deskundige**

De aanvrager van subsidie dient een door het college aangewezen deskundige of ambtenaar in gemeentelijke dienst desgewenst de gelegenheid te bieden het monument en de wijze waarop de werkzaamheden zullen worden of zijn uitgevoerd, te inspecteren.

#### **Artikel 12 Uitvoeringsvoorschriften**

1. Het college stelt voor de uitvoering van de werkzaamheden voorschriften. Deze uitvoeringsvoorschriften zijn in bijlage I van deze verordening opgenomen.
2. Het college kan aan de beschikking tot subsidieverlening nadere voorschriften verbinden met betrekking tot de wijze waarop werkzaamheden waarvoor subsidie wordt verleend, moeten worden uitgevoerd.

#### **Artikel 13 Schriftelijke toestemming bij afwijking**

De werkzaamheden ten behoeve waarvan de subsidie is verleend, mogen niet in afwijking van de ter zake verstrekte gegevens worden uitgevoerd, tenzij met schriftelijke toestemming van het college.

#### **Artikel 14 Afwijzingscriteria**

De subsidie wordt geweigerd indien een of meer van de navolgende situaties zich voordoen:

- a. de aanvrager is of wordt niet aantoonbaar in de naaste toekomst eigenaar of zakelijk gerechtigde van het monument;
- b. een eventueel voor de werkzaamheden vereiste vergunning op grond van de Erfgoedverordening gemeente Doetinchem 2013, danwel een anderszins vereiste vergunning is niet verleend;
- c. de kosten van de voorzieningen kunnen worden gedekt uit de opbrengsten van een brand- en/of stormverzekering of enige andere vorm van verzekering;
- d. de aanvrager is met het treffen van de voorzieningen begonnen voordat de subsidie is verleend.
- e. door het verlenen van subsidie wordt het in artikel 4 bedoelde subsidieplafond overschreden;
- f. de aanvrager staat een daarvoor door het college aangewezen deskundige of ambtenaar niet toe om het monument te inspecteren;
- g. het restauratie- of onderhoudsplan geeft geen zicht op duurzaam herstel van het monument;

- h. door de uitvoering van de werkzaamheden wordt de (historische) karakteristiek van het monument aangetast;
- i. de kosten van de gevraagde voorzieningen staan niet in een redelijke verhouding tot het te verkrijgen resultaat;
- j. voor zover van toepassing: het bedrijf dat de voorzieningen zal treffen is niet ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

#### **Artikel 15    Uitvoering**

- 1. De subsidie vervalt als niet binnen 12 maanden na datum van verzending van het besluit tot subsidieverlening met de uitvoering van de werkzaamheden is begonnen.
- 2. De uitvoering van de werkzaamheden moet voltooid zijn binnen 24 maanden na datum van verzending van het besluit tot subsidieverlening.
- 3. Bij onvoorziene omstandigheden die buiten de directe invloedssfeer van de aanvrager liggen, kan het college de in het eerste en tweede lid genoemde termijnen schriftelijk verlengen op verzoek van de aanvrager.

### **HOOFDSTUK 4 SUBSIDIEVASTSTELLINGEN -UITBETALING**

#### **Artikel 16    De gereedmelding**

- 1. Binnen 12 weken na het gereedkomen van de voorzieningen dient de aanvrager met gebruikmaking van een daartoe door het college beschikbaar gesteld formulier te verklaren dat de werkzaamheden zijn voltooid. Dit gereedmeldingsformulier dient volledig ingevuld te zijn en vergezeld te gaan van alle gevraagde gegevens en facturen als bedoeld in artikel 18, lid 1, sub c.
- 2. Indien de gereedmelding naar het oordeel van het college niet voldoet aan het bepaalde in het eerste lid, doen zij daarvan binnen vier weken na ontvangst schriftelijk mededeling aan de aanvrager, onder vermelding van de nog te verstrekken gegevens.
- 3. De aanvrager dient binnen de in de mededeling aangegeven termijn zijn gereedmelding aan te vullen met de nog ontbrekende gegevens of deze gegevens desgevraagd te verduidelijken.
- 4. De gereedmelding is tevens een aanvraag om vaststelling van de definitieve hoogte en een verzoek tot uitbetaling van de subsidie.

#### **Artikel 17    Subsidievaststelling**

- 1. De vaststelling van de hoogte van een op grond van dit hoofdstuk toegekende subsidie vindt plaats nadat:
  - a. de in de aanvraag opgenomen werkzaamheden conform artikel 15 schriftelijk zijn gereedgemeld onder indiening van de daarop betrekking hebbende gegevens;
  - b. de onder a bedoelde werkzaamheden door of vanwege het college zijn gecontroleerd en akkoord bevonden;
  - c. de rekeningen en betaalbewijzen inzake de uitgevoerde werkzaamheden alsmede de totale kostenopstelling, waarin de verrichte werkzaamheden op dezelfde wijze zijn gerangschikt als in de in artikel 6 bedoelde begroting, door het college zijn gecontroleerd en akkoord bevonden.
- 2. De vastgestelde subsidie is gelijk aan de verleende subsidie, tenzij de werkelijke subsidiabele kosten lager zijn dan geraamd, respectievelijk minder voorzieningen zijn getroffen dan bij de aanvraag aangegeven.
- 3. Het besluit tot subsidievaststelling wordt binnen acht weken na indiening van de gereedmelding als bedoeld in artikel 15 aan de aanvrager bekendgemaakt.
- 4. Het college stelt de subsidie niet vast als niet is voldaan aan het bepaalde in het eerste of derde lid.

**Artikel 18 Uitbetaling**

Uitbetaling gebeurt binnen acht weken na bekendmaking van het besluit tot subsidie-  
vaststelling op de bankrekening, die de aanvrager bij de gereedmelding heeft aangegeven.

**HOOFDSTUK 5 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN****Artikel 19 Hardheidsclausule**

Het college kan van de bepalingen van deze verordening afwijken, indien de toepassing ervan  
zou leiden tot kennelijke onbillijkheden van overwegende aard.

**Artikel 20 Overgangsbepaling**

Aanvragen, ingediend voor de inwerkingtreding van deze verordening die betrekking hebben  
op het kalenderjaar 2014 worden met inachtneming van deze Subsidieverordening afgehandeld.

**Artikel 21 Citeertitel en inwerkingtreding**

1. Deze verordening wordt aangehaald als Subsidieverordening gemeentelijke monumenten en  
molens Doetinchem 2014.
2. Ze treedt in werking één dag na haar bekendmaking.
3. Op de in het tweede lid genoemde datum vervalt: de Subsidieverordening monumenten  
gemeente Doetinchem 2006.

Aldus vastgesteld in de vergadering  
van de raad der gemeente Doetinchem  
op 25 september 2014,

griffier

voorzitter

## **BIJLAGE I**

### **Uitvoeringsvoorschriften ten behoeve van duurzame instandhouding cultuurhistorische waarden**

#### **Inleiding**

De subsidie voor onderhouds- en restauratiewerkzaamheden wordt alleen verstrekt als de verschillende werkzaamheden volgens onderstaande uitvoeringsvoorschriften zijn uitgevoerd. Er kunnen zich situaties voordoen waarbij twijfel bestaat of een voorschrift wel of niet kan of moet worden uitgevoerd. Ook kunnen zich situaties voordoen waarbij handelen in strijd met de gemeentelijke voorschriften bij de aanvrager van de subsidie de voorkeur geniet. Het kan in deze situaties onder meer gaan over het toe te passen materiaal, de toepassing van technieken, de vraag of er sprake is van wel of geen historisch juiste detaillering of vormgeving en dergelijke. In genoemde situaties van twijfel of voorkeur voor handelen in strijd met de voorschriften dient voor uitvoering van de werkzaamheden contact opgenomen te worden met de gemeente.

Uitvoering in strijd met de kwaliteitsborging, zonder vooraf verleende schriftelijke toestemming van de gemeente, brengt de uitbetaling van de subsidie in gevaar, ook al is de afwijking achteraf bezien (bij de beoordeling van de subsidieaanvraag) redelijk of acceptabel. Met betrekking tot de in deze uitvoeringsvoorschriften genoemde onderwerpen worden door de Stichting Monumentenwacht Gelderland informatiebladen uitgebracht. Deze informatiebladen zijn te downloaden via [www.monumentenwacht-gld.nl](http://www.monumentenwacht-gld.nl) of op te vragen bij:

Stichting Monumentenwacht Gelderland  
Richtersweg 21,  
6865 GD Doorwerth  
Telefoon: 026 339 1707

#### **0.0 Algemeen**

0.1 Alle te vervangen onderdelen of constructies dienen overeenkomstig bestaande, historisch juiste vormgeving en detaillering te worden uitgevoerd.

0.2 Alle te vervangen onderdelen of constructies dienen met behulp van bestaande, historisch juiste materialen en technieken te worden vervaardigd en afgewerkt.

0.3 Toe te voegen elementen ten behoeve van geriefs- of functieverbetering dienen op een zodanige wijze te worden ingepast dat dit geen consequenties heeft voor de historische vormgeving of detaillering (bijvoorbeeld isolatie t.b.v. warmte en geluid, beschermende beglazing, ventilatie etc.).

0.4 Alle bij de voorbereiding, planvorming, uitvoering en controle van onderhouds- en restauratiewerkzaamheden betrokken partijen (eigenaar, architecten, opzichters, aannemers, uitvoerders, onderaannemers, ambtenaren bouw- en woningtoezicht etc.) dienen, voordat met de werkzaamheden een aanvang wordt gemaakt, van deze uitvoeringsvoorschriften op de hoogte te worden gebracht. Dit dient desgewenst schriftelijk door subsidieaanvrager te worden aangetoond.

0.5 Het verdient aanbeveling bij de aanwezigheid van waardevolle muurplanten, vleermuizen en/of kerkuilen contact op te nemen met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Directie Oost te Deventer.

## **1.0 Metselwerk, voegwerk en pleisterwerk**

1.1 Gevelreiniging is niet toegestaan.

Onder gevelreiniging wordt onder meer verstaan: stralen met grit, zand en water en het reinigen met behulp van chemische middelen.

1.2 Het hydrofoberen en impregneren van gevels is niet toegestaan.

1.3 Het toepassen van steenverstevigers is niet toegestaan.

1.4 Het inboeten van het metselwerk dient met bijpassende steen te geschieden, lettend op kleur, hardheid en afmeting. Inboetwerk dient in het bestaande metselverband te worden uitgevoerd.

1.5 Nieuw voegwerk dient in samenstelling, kleur en uitvoering overeen te komen met het bestaande, historisch juiste voegwerk.

1.5.1 Ter hoogte van het maaiveld dient het voegwerk tot ten minste 30 cm beneden het maaiveld te worden nagezien, hersteld of vernieuwd.

1.5.2 De voegen dienen in verband met een goede hechting van de voegspecie zodanig te worden uitgehakt dat de voeg voldoende massa heeft. Als richtlijn kan worden aangehouden een verhouding van voegdikte staat tot voegdiepte is als 1 staat tot 2.

1.5.3 Het uithakken van voegen dient uitsluitend met de hand, of indien pneumatisch, met een fijne beitel te geschieden. Het uitslijpen van de voegen is in verband met mogelijke beschadiging van de steen slechts toegestaan met gebruikmaking van een zo klein mogelijke slijptol, voorzien van een afzuiging.

1.5.4 Bij uithakken van bestaand voegwerk mogen smalle stootvoegen niet worden verbreed; het zogenaamd ophakken van stootvoegen is niet toegestaan.

1.5.5 Een monster van het nieuwe voegwerk dient voorafgaand aan het integraal uithakken van de gevel(s) ter goedkeuring te worden gemeld bij de gemeentelijke monumenteninspecteur.

1.6 Nieuw pleisterwerk dient in samenstelling, kleur en uitvoering overeen te komen met het bestaande, historisch juiste pleisterwerk.

1.6.1 Het pleisterwerk dient ter hoogte van het maaiveld tot ten minste 30 cm beneden het maaiveld te worden nagezien, hersteld of vernieuwd.

1.6.2 De samenstelling van het pleisterwerk dient aan de hardheid van de onderliggende steen te zijn aangepast.

## **2.0 Timmerwerk**

2.1 De te vervangen houten onderdelen dienen op historisch verantwoorde wijze te worden uitgevoerd, waarbij de bestaande detaillering en vormgeving, indien juist, als uitgangspunt dient.

2.2 De te vervangen houten onderdelen moeten dezelfde zwaarte en profilering krijgen als de bestaande. De vervangen houten onderdelen dienen ter controle te worden bewaard tot de subsidie is vastgesteld.

2.3 Het houtwerk dat in aanraking komt met metselwerk dient tweemaal in lijvige menie of grondverf te worden gezet.

2.4 De toe te passen houtsoorten dienen overeenkomstig het bestaande werk te zijn.

2.5 Toepassing van multiplex, kunststof, kunststofverlijmd vezelplaten en hiermee vergelijkbare plaatmaterialen ten behoeve van herstel van dakgoten, windveren, dekplanken, gevel- en dakbeschietingen is niet toegestaan.

2.6 Gaten in houten gootbodems ten behoeve van zinken of koperen gootbekleding dienen 0,5 cm wijder dan de betreffende tapeinden te zijn.



### **3.0 Schilderwerk**

3.1 Nieuw schilderwerk dient ten aanzien van systeem, kleur en uitvoering overeen te komen met het bestaande, historisch juiste schilderwerk.

3.2 Het is niet toegestaan schilderwerk uit te voeren in de periode eind oktober tot eind maart, dit in verband met de overwegend heersende weersomstandigheden. In deze periode mag het houtwerk wel in de grondverf worden gezet.

3.3 Het verwijderen van oude verflagen mag niet door middel van afbranden geschieden (krachtens het Brandveiligheidsbesluit bijzondere gebouwen). Het verwijderen van oude verflagen door middel van hete lucht (föhnen) is wel toegestaan.

3.4 Het schilderen van pleisterwerk of natuursteen dient uitsluitend met een glad opdrogende verf te geschieden. In verband met de waterhuishouding in de constructie dient het verfsysteem aan het over te schilderen type pleisterwerk of natuursteen te worden aangepast.

3.5 Afkitten van naden en kieren in geveltimmerwerk: deze dienen opgevuld en strak te worden afgewerkt met een 2-componenten vulmiddel. Naden tussen kozijnen en metselwerk of tussen kozijnen en natuursteen mogen niet worden afgedicht met behulp van PUR-schuim of kit.

### **4.0 Zinkwerk, koperwerk en loodwerk**

4.1 Het zinkwerk dient in de dikte 1,1 mm (STZ 16) te worden uitgevoerd. Indien nodig in verband met de lengte dient het zink in de bakgoten van een broek- of rekstuk te worden voorzien.

4.1.1 Het zink in de kilgoten dient in meterstukken, aan de bovenzijde vernageld en aan de zijkanten voorzien van een felsnaad te worden uitgevoerd.

4.1.2 Nieuw zink mag niet aan oud zink worden gesoldeerd.

4.1.3 De hemelwaterafvoeren in zink dienen in de dikte 0,8 mm (STZ 14), met opgesoldeerde wrongen, opgehangen aan beugels en vrij van de muur te worden uitgevoerd.

4.2 Tapeinden van zinken, koperen en loden goten dienen 100 mm langer dan de dikte van het totale houtpakket van de bakgoot ter plaatse te zijn.

4.3 De hemelwaterafvoeren dienen in zink, koper of lood te worden uitgevoerd. Waar nodig is de toepassing van gietijzeren of gietstalen ondereinden toegestaan.

4.4 Toepassing van PVC is niet toegestaan, met uitzondering van ondergrondse aansluitingen op het riool.

4.5 Sprongen of verzetten in hemelwaterafvoeren dienen door middel van gesoldeerde valse verstekken te worden geformuleerd. Gebogen standaard hulpstukken mogen niet worden toegepast.

4.6 Koperen goten dienen volgens de methode beschreven in het info-blad "Koperen goten" van de Monumentenwacht Gelderland te worden uitgevoerd.

4.7 Het loodwerk dient in minimaal 20 kg/m<sup>5</sup>, uitsluitend met koper vernageld te worden uitgevoerd. Het gebruik van gegalvaniseerde nagels is niet toegestaan.

4.7.1 Het loodwerk dient ter plaatse van muuraansluitingen door middel van loodproppen in voldoende diep uitgehakte of uitgeslepen voegen (3 cm diep) te worden vastgezet en daarna te worden afgevoegd.

4.7.2 Alle aansluitingen op schoorstenen e.d. dienen door middel van muurlood en loketten te worden uitgevoerd in lood zwaar 20 kg/m<sup>5</sup> (NHL 20) en met loodproppen in voldoende diep uitgehakte of uitgeslepen voegen (3 cm) te worden vastgezet en daarna te worden afgevoegd.

4.7.3 Het lood op hoekkepers en nokken dient in minimaal 25 kg/m<sup>5</sup> (NHL 25), in meterstukken met gefelste naden te worden uitgevoerd. Op iedere felsnaad dient een klang ter bevestiging te worden aangebracht. Ieder stuk lood dient slechts in het midden te worden

vernageld met koperen nagels. Eventueel zichtbare koperen nagels dienen met trotseerloodjes te worden afgedekt.

4.8 Bevestiging van lood- en zinkbekleding dient zodanig te geschieden dat het materiaal volledig vrij kan werken.

## **5.0 Dakdekkerswerk**

### **5.1 DAKPANNEN**

Bij inboeten en vernieuwen van panbedekking dienen nieuw aan te brengen pannen in vorm, type en kleur overeen te komen met de oorspronkelijke, historisch juiste pannen.

5.1.1 Toepassing van betonpannen is niet toegestaan. Het dak dient met keramische dakpannen te worden gelegd. De toepassing van Oudhollandse pannen dient in samenhang met DRAKA-ventifolie te geschieden. De folie dient bij dakdoorbrekingen en opgaand muurwerk voldoende te worden opgezet. Bij voorkeur dienen oude (gebruikte) pannen in plaats van nieuw gebakken pannen te worden toegepast.

5.1.2 Alle aan te brengen keramische dakpannen dienen met de bij de pansoort behorende hulpstukken te worden toegepast.

5.1.3 De nok- en hoekkepervorsten dienen met behulp van een gewapende kalkspecie te worden aangebracht. De mortel kan, indien nodig, iets worden bijgekleurd.

5.1.4 De eventueel toe te passen panhaken en -klemmen dienen in roestvast staal te zijn uitgevoerd.

### **5.2 LEIEN**

Bij inboeten en vernieuwen van leibedekking dienen de nieuw aan te brengen leien in kleur, afmeting en vorm, alsmede ten aanzien van de wijze waarop het dak wordt gedekt, overeen te komen met de bestaande, historisch juiste leidekking.

5.2.1 De leien mogen uitsluitend met koper worden vernageld of met roestvast stalen leihaken (type 316) bevestigd.

5.2.2 De levering van leien dient te geschieden onder verlening van een bewijs van herkomst en garantie van kwaliteit en dikte, af te geven door de groeve.

5.2.3 De toe te passen leien moeten vrij zijn van breuk, insluitingen, schadelijke verbindingen zoals kalk, ijzer, zwavel en bitumineuze verbindingen.

### **5.3 RIET**

De werkzaamheden dienen conform de richtlijnen van de Rietdekkersfederatie te worden uitgevoerd.

5.3.1 Het rietdekkerswerk dient met inlands riet te worden uitgevoerd.

5.3.2 Het rietwerk dient met dun eenjarig riet met een frisgele kleur en een sterke, harde dikwandige stengel, behoudens een zeer dunne spreilaag van dikker en langer riet, te worden uitgevoerd. De in de bossen aanwezige doelen dienen zo veel mogelijk te worden verwijderd.

5.3.3 Bij het dekken van het riet dient gebruik gemaakt te worden van spandraad nr. 6 in roestvast staal of dubbel gegalvaniseerd. Binddraad nr. 18 in roestvast staal; gegalvaniseerd draad hiervoor is niet toegestaan. Traditionele bindmethoden met wilgentenen zijn tevens toegestaan.

5.3.4 Voor zover herstelwerk aan de dakconstructie plaatsvindt, waar rondhout zit of heeft gezeten, moet ook weer rondhout worden toegepast. Doorsneden in het algemeen 100 mm, h.o.h. 75 cm.

5.3.5 Bij killen mogen geen zinken goten worden toegepast, doch het riet moet steeds in de killen worden doorgedekt.

5.3.6 Rietvorsten dienen in een met paarden- of varkenshaar gewapende kalkspecie te worden gelegd. De wijze van nokafwerking dient in materiaal, vorm en kleur overeen te komen met de oorspronkelijke en historisch juiste nokafwerking.

## **6.0 Natuursteen**

6.1 Het toe te passen natuursteen dient op ambachtelijke wijze door middel van hakken, frijnen e.d. te zijn verwerkt.

6.2 De te vervangen natuursteenonderdelen of -constructies dienen overeenkomstig bestaande, historisch juiste detaillering te worden uitgevoerd. Vervangen onderdelen dienen ter controle te worden bewaard tot de subsidie is vastgesteld.

6.3 Natuursteenreiniging is niet toegestaan.

6.4 Het impregneren en toepassen van steenverstevigingsmiddelen ten behoeve van gevels, gevelelementen en ornamenten is niet toegestaan.

## **7.0 Diversen**

7.1 Het glaswerk dient in enkel glas (in stopverf gezet) en in principe zonder gebruikmaking van glaslatten te worden uitgevoerd.

Glaslatten mogen slechts worden toegepast in situaties waar dit historisch juist is. Ten aanzien van de detaillering van glaslatten wordt verwezen naar de voorschriften 2.1 en 2.2.

7.2 Bij onderhoud of herstel van smeedijzeren onderdelen zoals tuinhekken, gevelankers en ander siersmeedwerk dient al het ijzerwerk volledig van oude verflagen en roest te worden ontdaan.

7.3 Bij demonteren van tuinhekken dienen de hoofdstaanders te blijven staan in de voetsmuur. Afslippen en later weer aanlassen van deze hoofdstaanders is niet toegestaan.

7.4 Het hang- en sluitwerk van ramen, deuren en luiken dient overeenkomstig bestaande (oorspronkelijke) modellen te worden uitgevoerd.

7.5 De houtaantasterbestrijding dient met een middel op basis van permethroiden en conform de norm NEN 3252 te worden uitgevoerd. Alvorens tot bestrijding wordt overgegaan, moeten eerst de ruimte en de constructies goed stofvrij worden gemaakt.

7.5.1 Bij toepassing van injectoren ter bestrijding van houtaantasters dient vooraf op het kapplan of op de spanttekeningen het aantal en de plaats van de injectoren te worden aangegeven. Dit kapplan of eventuele tekeningen dienen vooraf ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het gemeentebestuur.

7.5.2 Het uitvoerend bedrijf moet na uitvoering van de bestrijding een schriftelijke garantie van ten minste vijf jaar afgeven; dit in verband met de cyclustijd van de larven.

7.5.3 Van het uitvoerend bedrijf dient te worden verlangd dat deze bij de toegang tot de behandelde ruimten of kappen een plaat bevestigt met daarop de datum van de bespuiting, het toegepaste middel, de garantietermijn en de naam van het bedrijf dat de bestrijding heeft uitgevoerd.